

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4332/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојана Мицкоски, адвокат из ..., против туженој ЈКП „Медиана“ Ниш, чији је пуномоћник Драган Јовановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5302/22 од 20.04.2023. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5302/22 од 20.04.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1443/22 од 12.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име разлике зараде, разлике накнаде за топли оброк и регрес за период од децембра 2012. године закључно са децембром 2014. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом на сваки појединачни износ од доспелости до исплате, ближе одређен овим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове поступка од 209.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, као и таксу за тужбу и одлуку у укупном износу од 36.260,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 5302/22 од 20.04.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име разлике зараде, разлике накнаде за топли оброк и регрес за период од децембра 2012. године закључно са децембром 2014. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости до исплате, ближе одређен овим ставом изреке, као неоснован и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 212.390,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време по основу уговора о раду од 22.11.2004. године, са коефицијентом за исплату зараде 2,20, а Анексом уговора о раду од 02.06.2011. године, одређен му је коефицијент 3,4. Тужилац тужбом тражи исплату на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од децембра 2012. закључно са децембром 2014. године, заснивајући захтев на одредбама Колективног уговора туженог бр. 1-1977 од 07.04.2011. године, који је у наведеном периоду био на снази. Тужени је оспоравао основ и висину тужбеног захтева, наводећи да је обрачун и исплату спорних потраживања вршио тужиоцу у оквирима императивних - ограничавајућих прописа у које спадају Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору, Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања корисника јавних средстава и Уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима. На основу налаза вештака економске струке од 13.04.2016. године утврђена је разлика од исплаћених до припадајућих износа за све наведене основе траженог новчаног потраживања према Колективном уговору. Према извештају Комисије вештака утврђено је да је програм пословања по питању масе исплаћених средстава зараде реализован у проценту 99,72% за период од 2012. до 2015. године. Цена рада за најједноставнији рад формирана је тако што се маса средстава за зараде за укупан број запослених у бруто износу утврђена програмом пословања за конкретни месец подели бројем укупних коефицијената запослених у том месецу. Тако утврђена цена рада множи се са коефицијентом сваког запосленог радника. На тај начин се утврђује основна зарада која није могла бити у износу који је утврђен колективним уговором, управо због предефинисане суме средстава за зараде и током времена је одступала све више, јер је просечна зарада у Републици која је била основ за утврђивање основне зараде према Колективном уговору расла у већем проценту, него што је програмима пословања планирано повећање зарада, а које је било условљено другим законским и подзаконским актима. Такође, почев од новембра 2014. године применом Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава дошло је до додатног смањења бруто основица, па и цене рада код туженог.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац има право на разлику зараде и накнаду трошкова исхране и регреса за годишњи одмор, примењујући одредбе члана 104, 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о

раду и одредбе члана 43. Колективног уговора туженог од 07.04.2011. године, с обзиром да тужени није могао тужиоцу ускратити право признато законом.

Правилно је побијаном другостепеном одлуком преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев као неоснован. Наиме, тужени је у спорном периоду био у обавези да примењује одредбе Закона у вези ограничења по питању обрачуна и исплате зараде и других примања из радног односа - Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору (члан 1), Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору (члан 2. тачка 5), што је регулисано и одредбом члана 32. тада важећег Колективног уговора туженог, те није било могућности мимо императивних законских прописа вршити исплату. Из наведеног произлази да је тужени обрачун и исплату зарада и предметних накнада вршио у складу са донетим одлукама које су биле базиране на маси одобрених средстава за исплату зарада запосленима код туженог према Програму пословања и да је тужени поступајући на тај начин тужиоцу у свему тражене накнаде исплатио у припадајућем износу, како је правилно закључио другостепени суд.

Неосновано се ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 1. Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр.108/13), прописано је да се овим законом уређује умањење нето зараде и нето других примања запослених, односно ангажованих лица у јавном сектору Републике Србије, уз одређене изузетке прописане овим чланом закона.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору.

Чланом 104. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Тужени је корисник буџетских средстава и на њега се, осим поменутог закона, примењују Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему). Супротно наводима ревизије, с обзиром да су правила из наведених закона императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, то код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога одредбе Посебног колективног уговора, донете пре ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не

могу да производе правно дејство уколико су супротне закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду, а како је то правилно закључио и другостепени суд.

У конкретном случају, вештак је у свом изјашњењу од 18.06.2018. године, указала да је након анализе свих меродавних аката (уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима, инструкције о изради и праћењу реализације годишњих програма пословања, програме пословања за спорне године и одлуке о буџету Града Ниша) утврдила да је, у спорном периоду, маса средстава за зараде била у границама планиране и да није било прекорачења у исплати зарада изнад програмом одобрених средстава, као и да је тужени правилно вршио обрачун зараде и накнаде за топли оброк и регрес у складу са одлукама тужене о висини цене рада и висини накнада и то у одређеном проценту од просечне месечне зараде по запосленом у РС за претходни месец.

Следом наведеног произлази да је побијана одлука донета применом одговарајућих законских одредаба и да је тужени за спорни период тужиоцу исплатио зараду и накнаде за исхрану у току рада и регрес у оквиру планираних средстава, донетих и усвојених програмима пословања за те године, односно да је тужени примењивао цену рада и висину ових накнада према донетим одлукама оснивача.

На основу изложеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, донео одлуку као у ставу првом изреке.

Тужилац није успео у ревизијском поступку због чега му не припадају трошкови тог поступка, а захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију је одбијен, јер ови трошкови нису били нужни и неопходни за доношење одлуке по ревизији, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**